

Време за решаване – 90 минути.

Име

Училище

Прочети текста и отговори на въпросите след него.

... По чистото синьо небе се появи блед самотен облак - като кораб с платна! Лиско внезапно си спомни за морето, за делфините, за Прочутия Ленив Рак, за Сребърния кефал, за Глагоабазубадуза и най-вече за делфинчето Мони. Нито Домби, нито Димби, нито Мокси – помисли си лисичето – имат каквато и да е представа за морето. И какво прави, че не ги поведе по течението на реката? Всяка река свършва своя път в морето... Но после отново го обхвана тревогата за Димби, а и корабът с платната изчезна, раздроби се на парчета като след корабокрушение.

Марийка закрепя. Тримата изпонаскачаха. Маймунката висеше на опашката си на най-високия клон и се люлееше като махало. Лиско, Домби и Мокси се развикаха от радост, махалото им отвърна с крясък, скочи на друг клон, люшна се и тупна пред краката им.

- Да я хванем! – извика Лиско.

Може би маймунката искаше точно това – да я гонят. Приятелите бягаха, скачаха, къде не се мятаха, но Марийка им се изплъзваше ловко, прескачаше ги, спираше до тях, изчакваше, предизвикваше и в последния момент винаги се изплъзваше. Три пъти мина под Мокси, това отчая магарето и той се отказа първи. Втори напусна гонитбата Домби, отпусна се запъхтян на тревата и махна с ръка.

- Безсмислено е! – отсече задъхано Лиско и седна до него.

Марийка се смееше от дървото и може би им се подиграваше на своя маймунски език, а накрая спокойно слезе на земята и подскочи върху рамото на Лиско. Хитрото лисиче дори не посегна, знаеше, че в последните мигове ще хване въздуха и после все пак посегна, защото не можеше да не посегне, тъй като маймунката вече го прегръщаше и целуваше, а Домби и Мокси викаха "ура".

Лиско взе маймунката в лапите си, а тя протегна ръчичката си и му подаде часовника на Димби...

1. Кои са героите в текста? Запиши.

.....

2. Кое провокира желанието на Лиско да тръгне с кораб по реката?

- а/ всяка река стига до море;
- б/ иска да поведе приятелите си;
- в/ никой от приятелите му не знае какво е море.

3. Защо се отказва от пътешествието?

- а/ корабът с платната изчезва, раздробява се на парчета;
- б/ тревожи се за Димби;
- в/ споменът за морето е негов, а не на приятелите му.

4. Защо Лиско все пак посяга към маймунката?

- а/ защото Домби и Мокси викаха „ура“;
- б/ защото не можеше да не посегне;
- в/ защото маймунката го прегръщаше и целуваше.

5. Извади епитетите от първото изречение.

.....

6. Препиши сравненията от текста.

.....
.....
.....

Огради буквата пред верния отговор!

7. На кой ред всички думи са написани правилно?

- а/ блясък, подарък, дързък;
- б/ бодър, щедар, мъдър;
- в/ рекал, цопнал, паднал.

8. На кой ред всички съществителни имена са записани правилно?

- а/ граничар, пързалка, стакло;
- б/ шушукане, бърборене, кукуригане;
- в/ къщурка, тънцуване, тъмница.

9. На кой ред откриваш дума, в която е допусната правописна грешка?

- а/ чаршаф, картоф, шкаф;
- б/ залез, сладолед, вход;
- в/ молив, самолед, строг.

10. На кой ред откриваш дума, при която са допуснати две правописни грешки?

- а/ пръст, текст, мос;
- б/ бльгодарнос, новост, местност;
- в/ футболист, трькторист, машинист.

11. На кой ред всички думи са записани правилно?

- а/ колибка, таралежче, ризка;
- б/ целувка, блузка, загатка;
- в/ копче, плотче, залифче.

12. На кой ред ИМА дума, при която е допусната правописна грешка?

- а/ свещник, хищник, помощник;
- б/ нощ, свещ, площ;
- в/ щангистка, кощница, нощница.

13. Къде могат да се степенуват всички думи?

- а/ цветен, компютърен, бърбив;
- б/ цветен, описателен, настолен;
- в/ очарователен, зъл, млад.

14. Открий кои думи от дадените са сгрешени и ги запиши правилно.

странна, обикновена, скъпоценно, постоянна, районно, вдъхновена, искренни

.....

15. Коя част на речта липсва в последното изречение на текста? Огради буквата пред верния отговор.

- а/ съществително име;
- б/ прилагателно име;
- в/ глагол.

16. От оцветената част на текста извади словосъчетанията, образувани от съществително и прилагателно име. Определете рода им.

.....

.....

.....

17. От подчертаната част на текста извади в първата колона на таблицата думите с представки и срещу всяка от тях в съответната колона посочи корен, представка и сродна дума.

Дума от текста с представка	Корен	Представка	Сродна дума

18. Прочетете стихотворението.

Кален Калчо

Калчо с кал си опръска
новата връзка
и бялата ризка
без да иска.
Изкаля си ботушките,
присмяха му се синегушките:

– Калчо – Калчо-о-о,
кално момченце
с изцапано носленце
Виж!
Окаля си и панталоните сини
и съвсем се освини!

А) Извади сродните думи.

.....

.....

Б) Извади римуваните думи.

.....

.....

.....

.....

В) Коя дума от текста е синоним на думата *кално*?

Г) Коя дума има два корена?

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА „АЗ СЪМ БЪЛГАРЧЕ“**12.03.2023 г.****Ключ с верните отговори 3 клас**

Упр.№	Верен отговор	точки
1.	Лиско, Марийка, Домби, Мокси	По 0,5т. за вярна дума Общо 2 т.
2.	в/ никой от приятелите му не знае какво е море.	Вярно – 1т. Невярно – 0т.
3.	б/ тревожи се за Димби.	Вярно – 1т. Невярно – 0т
4.	в/ защото маймунката го прегръщаше и целуваше.	Вярно – 1т. Невярно – 0т
5.	чистото синьо /небе/, блед самотен /облак/	По 0,5т. за всяка дума. Общо 2т.
5.	облак като кораб с платна; раздробил се ...като след коработуршение; люлееше се като махало	За всяко сравнение по 1т. Общо 3т.
7.	а/ блясък, подарък, дързък;	Вярно – 1т. Невярно – 0т
8.	б/ шушукане, бърборене, кукуригане;	Вярно – 1т. Невярно – 0т
9.	в/ молив, самолет, строг.	Вярно – 1т. Невярно – 0т
10.	б/ блягодарнос, новост, местност;	Вярно – 1т. Невярно – 0т
11.	а/ колибка, таралежче, ризка;	Вярно – 1т. Невярно – 0т
12.	в/ щангистка, кошница, нощница.	Вярно – 1т. Невярно – 0т
13.	в/ очарователен, зъл, млад.	Вярно – 1т. Невярно – 0т
14.	обикновена, скъпоценно, вдъхновена, искрени	По 0,5т. за всяка дума. Общо 2т.

15.	б/ прилагателно име;	Вярно – 1т. Невярно – 0т																				
16.	маймунски език – м.р.; хитрото лисиче – ср.р.; последните мигове – м.р.;	За вярно словосъчетание - 1т. Общо 3т.																				
17.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Дума от текста с представка</th> <th>Корен</th> <th>Представка</th> <th>Сродна дума</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>закрещя .</td> <td>крещ-я</td> <td>за</td> <td>крещя, изкрещя</td> </tr> <tr> <td>изпонаскачаха</td> <td>скач-а</td> <td>из, по, на</td> <td>скачаха, подскачаха</td> </tr> <tr> <td>развикаха</td> <td>вик -а</td> <td>раз</td> <td>извикаха, надвикаха</td> </tr> <tr> <td>отвърна</td> <td>върн-а</td> <td>от</td> <td>върна, превърна</td> </tr> </tbody> </table>	Дума от текста с представка	Корен	Представка	Сродна дума	закрещя .	крещ-я	за	крещя, изкрещя	изпонаскачаха	скач-а	из, по, на	скачаха, подскачаха	развикаха	вик -а	раз	извикаха, надвикаха	отвърна	върн-а	от	върна, превърна	<p>За всяка правилно извадена дума по 0,5т.- общо 2т.</p> <p>За всеки правилно определен корен по 0,5т. – общо 2т.</p> <p>За всяка правилно определена представка по 0,5т. – общо 3т.</p> <p>За една сродна на дадена дума по 0,5т. – общо 2т.</p> <p>Общо за всичко – 9т.</p>
Дума от текста с представка	Корен	Представка	Сродна дума																			
закрещя .	крещ-я	за	крещя, изкрещя																			
изпонаскачаха	скач-а	из, по, на	скачаха, подскачаха																			
развикаха	вик -а	раз	извикаха, надвикаха																			
отвърна	върн-а	от	върна, превърна																			
18.	<p>А/ Кален, Калчо, кал, изкаля, кално, окаля – 3т</p> <p>Б/ опръска – връзка ризка – иска ботушките – синегушките момченце – носленце сини – освини 5т.</p> <p>В/ изцапано – 1т.</p> <p>Г/ синегушки 1т.</p>	<p>А/ За всяка дума по 0,5т. Общо 3т.</p> <p>Б/ За всяка рима по 1т. Общо 5т.</p> <p>В/ Вярно – 1т. Невярно – 0т.</p> <p>Г/ Вярно – 1т. Невярно – 0т.</p> <p>Общо за всичко - 10т.</p>																				
19.	Крал - крал	Вярно – 1т. Невярно – 0т.																				
20.	из-скочи, у – плашено, из—чезна въз-хищавам из-хвъркна, о- пари , в-турна ,о-твор 4т.	За вярно посочена дума по 0,5т. Общо 4т.																				
21.	делфинчето, лисичето, маймунката, ръчичката	За вярно посочена дума по 0,5т. Общо 2т.																				
22.	Аз съм вегетарианец, защото консумирам само растителна храна.	За всяко вярно изречение по 1т.																				

	<p>Учителят консултира учениците по български език.</p> <p>В последния кръг от състезанието ще се конкурирам с най-добрия шахматист в страната.</p> <p>Ако консумирате шоколадовия сладолед без мен, ще се разсърдя.</p>	Общо 4т.
23.	<p>бряс – бряст -0,5г.</p> <p>камака – камъка -0,5г.</p> <p>исчисленията – изчисленията – 0,5г.</p> <p>не двусмислено – недвусмислено – 1 г.</p> <p>по-късите – по късите – 0,5т.</p> <p>видат – видят – 0,5т.</p> <p>капина – къпина -0,5т.</p> <p>бръмбър – бръмбар – 0,5т.</p> <p>дълак – дълъг -1г.</p> <p>запахтяни - запъхтяни - 0,5т. 6т.</p>	<p>За всяка коригирана грешка по 0,5т.</p> <p>Общо 6т.</p>
		Максимален брой точки - 65